

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 13/18
Luxembourg, 20. februar 2018

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-441/17
Komisija/Poljska

Generalni pravobranilec Bot meni, da so sklepi Poljske o gospodarjenju z gozdom, ki se nanašajo na območje Natura 2000 Puszcza Białowiecka, v nasprotju s pravom Unije

Ti sklepi vsekakor lahko povzročijo poslabšanje stanja razmnoževališč zaščitene vrste.

Komisija je leta 2007 v skladu z direktivo o habitatih¹ odobrila, da se območje Natura 2000 Puszcza Białowiecka, ki med drugim zajema tri gozdnogospodarska območja, in sicer območja Białowieża, Browsk in Hajnówka, opredeli kot „območje, pomembno za Skupnost“, zaradi obstoja naravnih habitatov in habitatov nekaterih vrst živali in ptic, katerih varstvo je prednostno. To območje je tudi „posebno ohranitveno območje“ za ptice, določeno v skladu z direktivo o pticah². To območje Natura 2000 Puszcza Białowiecka je eden najbolj ohranjenih naravnih gozdov v Evropi, njegova značilnost pa je velika količina starih dreves, med drugim stoletnih, in odmrlega lesa.

Poljski minister za okolje je zaradi stalnega širjenja osmerozobega smrekovega lubadarja³ leta 2016 za obdobje od leta 2012 do leta 2021 dovolil skoraj trikrat večje izkoriščanje lesa zgolj na gozdnogospodarskem območju Białowieża in izvajanje ukrepov aktivnega gospodarjenja z gozdom, kot so sanitarna sečnja, ponovno pogozdovanje in obnavljanje gozda, na območjih, na katerih je bil do takrat kakršen koli poseg izključen. Generalni direktor urada za gozdove je nato leta 2017 v zvezi s tremi gozdnogospodarskimi območji, in sicer območji Białowieża, Browsk in Hajnówka sprejel sklep št. 51 „o sečnji dreves, ki jih je napadel osmerozobi smrekov lubadar, in o odstranitvi dreves, ki pomenijo grožnjo za javno varnost in nevarnost požara, iz vseh starostnih skupin gozdnih sestojev na gozdnogospodarskih območjih [...]“. Tako so se na teh treh gozdnogospodarskih območjih začela odstranjevati suha drevesa in drevesa, ki jih je napadel osmerozobi smrekov lubadar, in sicer na območju v obsegu približno 34.000 hektarov, pri čemer območje Natura 2000 Puszcza Białowiecka obsega 63.147 hektarov.

Ker je Komisija menila, da poljski organi niso zagotovili, da ti ukrepi ne bi škodili celovitosti območja Natura 2000 Puszcza Białowiecka, je 20. julija 2017 vložila tožbo za ugotovitev, da Poljska ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi direktiv o habitatih in pticah.⁴

V sklepnih predlogih s tega dne **generalni pravobranilec Yves Bot Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Poljska ni izpolnila svojih obveznosti** iz teh direktiv.

¹ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 102), kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 2013/17/EU z dne 13. maja 2013 (UL 2013, L 158, str. 193).

² Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL 2010, L 20, str. 7), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/17.

³ Gre za hrošča škodljivca, ki napada predvsem smreke.

⁴ Poleg tega je Komisija Sodišču predlagala, naj Poljski odredi, naj ta do izdaje sodbe Sodišča, s katero bo vsebinsko odločeno – razen v primeru ogroženosti javne varnosti – preneha izvajati ukrepe aktivnega gospodarjenja z gozdom v nekaterih habitatih ter prekine odstranjevanje odmrlih stoletnih smrek in sečno dreves v okviru povečanja količine lesa, ki ga je mogoče izkoriščati na območju Natura 2000 Puszcza Białowiecka. Komisija je ta predlog dopolnila z zahtevo po možnosti naložitve denarne kazni v primeru nespoštovanja izdanih odredb. Sodišče je s sklepom z dne 20. novembra 2017 temu predlogu ugodilo (glej SM št. 122/17).

Generalni pravobranilec je najprej opozoril, da je namen direktive o habitatih, da države članice sprejmejo primerne varstvene ukrepe za ohranitev ekoloških značilnosti območij, ki zajemajo naravne habitate. Tako je treba pri sprejemanju načrta ali projekta, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja ali zanj potreben, vendar bi lahko nanj pomembno vplival, sprejeti potrebne ohranitvene ukrepe za posebna ohranitvena območja in spoštovati posebne zahteve.

Generalni pravobranilec po eni strani meni, da Poljska ni izvedla potrebnih ukrepov za ohranitev območja Natura 2000 Puszcza Białowiecka. Najprej poudarja, da je to mogoče ugotoviti na podlagi same narave ukrepov poljskih organov, ki so povzročili izgubo dela gozdnih sestojev. Nato ugotavlja, da teh ukrepov zaradi razlik v znanstvenih mnenjih ni mogoče utemeljiti z edinstvenim širjenjem osmerozobega smrekovega lubadarja. Nazadnje ugotavlja, da se ti ukrepi v skladu z gozdnogospodarskim načrtom (Plan Zadań Ochronnych, v nadaljevanju: PZO), ki so ga nacionalni organi sprejeli leta 2015,⁵ štejejo za potencialne nevarnosti za ohranitev zaščitenih habitatov in vrst. Meni, da je lahko potencialna posledica izpodbijanih ukrepov, da temu PZO odvzamejo polni učinek ali celo da poljskim organom omogočijo, da kršijo njegove določbe. V teh okoliščinah generalni pravobranilec Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Republika Poljska ni izpolnila svojih obveznosti iz tega naslova tako iz direktive o habitatih kot iz direktive o pticah.

Po drugi strani generalni pravobranilec, potem ko je ugotovil, da se je trdilo tudi, da zadevni ukrepi pomenijo načrt ali projekt, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja Natura 2000 v smislu direktive o habitatih, opozarja, da je treba, če lahko tak načrt ali projekt na to območje znatno vpliva, najprej opraviti ustrezno presojo njegovih vplivov na zaščiteni območje, da bi se lahko nato odobril, če ne škodi celovitosti tega območja. Generalni pravobranilec meni, da zgolj iz proučitve časovnega zaporedja spornih sklepov in skladnosti predloženih dokazil izhaja, da presoja, zahtevana z direktivo o habitatih, ni mogla biti opravljena, kar zadostuje za ugotovitev, da Poljska ni izpolnila svojih obveznosti, ki prav tako izhajajo iz direktive o habitatih.

Generalni pravobranilec poudarja, da so bili malo pred sklepom iz leta 2016 v PZO iz leta 2015 sprejeti drugačni sklepi glede dreves, ki jih je napadel osmerozobi smrekov lubadar. Ugotavlja, da čeprav je treba najti neko ravnotežje med ukrepi aktivnega gospodarjenja in ukrepi pasivnega gospodarjenja za boj proti širjenju te žuželke, da bi se izpolnili cilji ohranjanja iz direktive o habitatih in direktive o pticah, te vzpostavitev ravnotežja nikakor ni med določbami sklepa št. 51, sprejetega leta 2017, saj ta dovoljuje izvajanje ukrepov sečnje in odstranjevanja gozdnih sestojev brez omejitve. Poudarja, da ni bilo dokazano, da so bile količine izkoriščanja lesa med letoma 2012 in 2015 ugodne za širjenje osmerozobega smrekovega lubadarja, čeprav so na gozdnogospodarskem območju Białowieża ostale enake kot količine v prejšnjih letih. Ugotavlja, da je bil na dan sprejetja sklepa iz leta 2016 sprejet sanacijski program, da bi se sprejeti ukrepi presojali za prihodnost, da se presoja iz leta 2015 ne nanaša na posledice gozdnogospodarskih ukrepov za ohranitev in celovitost območja Natura 2000 Puszcza Białowiecka v celoti ter da je bila ta presoja opravljena na podlagi podatkovne zbirke iz leta 2012.

Poleg tega generalni pravobranilec dodaja, da nikakor niso bile izpolnjene zahteve iz direktive o habitatih glede presoje, kakor jih je razlagalo Sodišče, saj je na dan sprejetja spornih sklepov še vedno obstajala znanstvena polemika o vprašanju ustreznih metod za zaustavitev širjenja osmerozobega smrekovega lubadarja.

Prav tako meni, da je bilo kršeno tudi previdnostno načelo, ki je vključeno v direktivo o habitatih, saj ob sprejetju izpodbijanih ukrepov resničnost in resnost potencialnih tveganj škodovanja ohranitvi in celovitosti območja Natura 2000 Puszcza Białowiecka nista bili v celoti opredeljeni, ocenjeni in po potrebi odpravljeni.

Generalni pravobranilec poleg tega poudarja, da ker so se poljski organi sklicevali na razloge javne varnosti, da bi utemeljili sprejetje in izvajanje spornih ukrepov, torej menijo, da so bile opravljene presoje vplivov načrta ali projekta, katerih ugotovitve morajo biti negativne, in da ne obstajajo

⁵ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (regionalni direktor za varstvo okolja v Białymstoku, Poljska) je 6. novembra 2015 sprejel Plan Zadań Ochronnych (načrt upravljanja), ki določa cilje ohranjanja in ohranitvene ukrepe v zvezi z območjem Natura 2000 Puszcza Białowiecka za ozemlje treh gozdnogospodarskih območij, in sicer območij Białowieża, Browsk in Hajnówka. Ta načrt je lokalni pravni akt.

alternativne rešitve. V tem primeru bi morali poljski organi presoditi tudi uporabo alternativnih ali izravnalnih ukrepov za gozdnogospodarske ukrepe, ki so bili sprejeti in izvedeni. Nobena od teh zahtev pa ni bila izpolnjena.

Nazadnje generalni pravobranilec na podlagi ugotovitev in razmislekov v zvezi z neizpolnitvijo zahtev glede presoje zadevnih gozdnogospodarskih ukrepov ugotavlja, da lahko ti ukrepi vsekakor povzročijo poslabšanje stanja razmnoževališč zaščitenih vrst, ki živijo na območju Natura 2000 Puszcza Białowieska.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti iz prava Unije, vloži Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe.

Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vloži novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če pa Komisija ni bila obveščena o ukrepih za prenos direktive, lahko Sodišče na predlog Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki s predstavitve sklepnih predlogov so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106